

**Sprawozdanie z monitoringu realizacji
Gminnego Programu Rewitalizacji
Miasta Luboń na lata 2017-2027
za okres 2018-2019
wraz z ewaluacją**

Luboń, 2020r.

Spis treści

Wstęp.....	3
Monitoring GPR.....	4
Podjęte działania.....	4
Postęp w realizacji przedsięwzięć.....	7
Podsumowanie.....	18
Ewaluacja.....	20

Wstęp

Zgodnie z art. 2 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz. U. 2020, poz. 802 ze zm.) rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji na lata 2017-2027 dla Miasta Luboń przyjęto uchwałą nr XXXIX/290/2017 z dnia 23 listopada 2017r. Rady Miasta Luboń uchylającą uchwałę nr XXV/248/2017 Rady Miasta Luboń z dnia 26 lipca 2017r. Dokument został wpisany dnia 14 grudnia 2017r. do wykazu programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego stanowiącego załącznik do uchwały nr 1472/2019 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z 7 listopada 2019r. w sprawie zmiany uchwały nr 3616/2017 z dnia 9 maja 2017r. w sprawie przyjęcia wykazu programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego.

Gminny Program Rewitalizacji na lata 2017-2027 dla Miasta Luboń (GPR) został opracowany w ramach projektu dofinansowanego z Funduszy Europejskich pn. „Kompleksowy, skoncentrowany i komplementarny Program Rewitalizacji Miasta Luboń przygotowany z udziałem wsparcia eksperckiego oraz partycypacji społecznej – aktualizacja”, a przy jego realizacji uwzględniono także zalecenia zawarte w opracowaniu „Zasad programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+”.

Dokument został sporządzony w celu wyznaczenia obszarów problemowych na terenie miasta, a następnie zdefiniowania priorytetowych działań w zakresie ich rewitalizacji. Powyższe osiągnięto poprzez delimitację obszarów zdegradowanych, w których zidentyfikowano koncentrację zjawisk negatywnych (społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych), a następnie wskazanie obszarów rewitalizacji, na których z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego zamierza się przeprowadzić rewitalizację. Określono cele rewitalizacji i kierunki działań, które zostały uszczegółowione w ramach wskazanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Całość procedury przeprowadzona została zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji ze szczególnym uwzględnieniem partycypacji społecznej w tym procesie.

Za podstawowe cele rewitalizacji uznano:

Cel I – Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzmocnienia spójności społecznej oraz wzrostu jakości kapitału społecznego. Obejmujący: integrację oraz aktywizację mieszkańców poprzez wzmacnianie tożsamości lokalnej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Cel II – Kreowanie warunków dla zrównoważonego rozwoju opartego na spójności i ładzie przestrzennym. Obejmujący: zachowanie, ochronę i modernizację dziedzictwa historycznego i

kulturowego obszaru rewitalizacji, zapewnienia ładu przestrzennego poprzez równoważenie funkcji mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej i rekreacyjnej oraz zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych.

Monitoring GPR

Mając na uwadze zapisy rozdziału 10.2 GPR *System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji* i obowiązków sprawozdawczych w zakresie procesu rewitalizacji ustalono dwuletni okres raportowania począwszy od 2018r. Termin pierwszego raportu przypadł zatem na rok 2020 i obejmuje lata 2018-2019. Powyższe zbiegło się także z okresem sprawozdawczości do Wielkopolskiego Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego (Formularz efektów monitorowania programów rewitalizacji) oraz Głównego Urzędu Statystycznego (sprawozdanie REW za 2019r.).

Ponadto co najmniej raz na 3 lata zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Burmistrz Miasta Luboń dokonuje oceny aktualności i stopnia realizacji GPR w formie ewaluacji, której termin zgodnie z założeniami monitoringu Programu również przypada na rok 2020.

Niniejsze sprawozdanie zostało pozytywnie zaopiniowane przez Komitet Rewitalizacji dnia 20 listopada 2020r. oraz poddane konsultacjom społecznym na stronie www.lubon.pl – nie wpłynęły żadne wnioski i uwagi.

Podjęte działania

Jednym z elementów realizacji zadań ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji było złożenie wniosków o dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych projektów w nim wskazanych.

Miasto Luboń dotychczas aż trzykrotnie¹ ubiegało się o dofinansowanie z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020 dla projektów związanych z rewitalizacją Domu Włodarza, z czego raz w okresie objętym niniejszym sprawozdaniem².

W przygotowanie wniosków zaangażowani byli także członkowie Komitetu Rewitalizacji. Brak powodzenia w tym zakresie związany był przede wszystkim z ograniczonym zasięgiem oddziaływania projektu. Z racji zdefiniowanych dla niego funkcji, jego skali i znaczenia w przestrzeni miasta i regionu, będzie on oddziaływać jedynie w skali lokalnej. W ww. konkursie preferowano jednak inwestycje i działania o szerszym, ponadlokalnym, regionalnym, a nawet krajowym zasięgu oddziaływaniu.

¹ W roku 2016 w ramach poddziałania 4.4.3 Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego w ramach ZIT dla MOF Poznania oraz w roku 2017 w ramach poddziałania 4.4.1 Inwestycje w obszarze dziedzictwa kulturowego regionu – 2017r.

² wniosek opisany poniżej

W ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 Działania 9.2 Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych, w 2018r. aplikowano o środki na „Rewitalizację Domu Włodarza – miejsca integracji społecznej, aktywizacji kulturalnej i atrakcji turystycznej dla społeczności miasta Luboń i regionu”. W związku z przygotowywaną dokumentacją przeprowadzono wnikliwą analizę zapotrzebowania na realizację projektu poprzez badanie ankietowe zamieszczone na stronie internetowej Miasta Luboń oraz na portalu społecznościowym. W badaniu wzięło udział 177 dorosłych mieszkańców miasta Luboń. Wszystkich badanych poproszono, aby odnieśli się do możliwości skorzystania z oferty jaka będzie dostępna w Domu Włodarza. Na podstawie badań udało się sprecyzować zapotrzebowanie mieszkańców na działania kulturalne w zrekonstruowanym obiekcie.

Próba nadania obiektowi praktycznej funkcji, przy zachowaniu walorów niematerialnego dziedzictwa, wiązała się z koniecznością zorganizowania spotkań Komisji ds. Zabytków i Rewitalizacji Miasta Luboń. Podczas jednego z posiedzeń zainicjowano pomysł współpracy ze studentami Wydziału Architektury Politechniki Poznańskiej, którzy pod kierunkiem dr. hab. inż. Arch. Piotra Marciniaka przygotowali koncepcje zagospodarowania budynku „Domu Włodarza”.

Członkowie Komisji ds. Zabytków i Rewitalizacji przy Burmistrzu Miasta oraz Komisji Komunalnej i Komisji Sfery Społecznej Rady Miasta Luboń wybrali koncepcję, na podstawie której możliwe było wykonanie projektu budowlanego i wykonawczego budynku, który podkreśla niepowtarzalną wartość jaką stanowi dziedzictwo niematerialne związane z postawą i działalnością Augusta hr. Cieszkowskiego, dając jednocześnie możliwość zapewnienia odpowiedniej wartości użytkowej obiektu. Autorami wybranej koncepcji są Mateusz Pietkiewicz, Mateusz Winnik. Jej założeniem jest lokalizacja w budynku miejsca umożliwiającego realizowanie szeregu działań kulturalnych, a także dodatkowo pełniące funkcję Sali ślubów w ramach działalności Urzędu Stanu Cywilnego. Prezentowany projekt zakładał rozbiórkę obiektu³, a następnie jego stosunkowo wierną odbudowę części zewnętrznej dawnego Domu Włodarza, mając na uwadze jego wartość historyczną, natomiast w odpowiedzi na potrzebę zapewnienia odpowiedniej wartości użytkowej, uzupełnienie jej poprzez dodanie nowej bryły, będącej multiplikacją kubatury oryginalnego budynku. Symbolicznym przesłaniem tego projektu jest nawiązanie dialogu pomiędzy przeszłością a teraźniejszością w taki sposób, aby wspólnie mogły służyć przyszłości.

³ na dalsze prace Miasto Luboń otrzymało dofinansowanie unijne w 2020r.

W ramach innego konkursu 2.5.2 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został złożony wniosek "Poprawa jakości środowiska miejskiego w Luboniu poprzez rozwój terenów zieleni". Miasto Luboń otrzymało ponad 2,2 mln zł dotacji na zieleni miejską wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Realizacja projektu przewidziana jest na lata 2019-2021 i obejmuje zakresem 5 lokalizacji w mieście, w tym Park Papieski, tereny wzdłuż Strumienia Junikowskiego przy ul. Unijnej, skwer przy ul. Powstańców Wlkp./ks. Streicha, zieleniec przy istniejącym placu zabaw przy ul. 3 Maja oraz teren przy ul. Konarzewskiego. Łączna powierzchnia zaprojektowanych terenów to ponad 11 ha. Głównym celem projektu jest stworzenie nowych terenów zieleni i podniesienie jakości zieleni na terenach już istniejących. W wyniku realizacji projektu powstały również nowe alejki spacerowe, infrastruktura sportowa dla dzieci i młodzieży, plac zabaw oraz mała architektura. Część terenów zieleni, które obejmuje powyższy wniosek, znajduje się w obszarze rewitalizacji wyznaczonym w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Luboń. Jest to skwer przy ul. Powstańców Wielkopolskich i ks. Streicha oraz zieleniec przy ul. 3 Maja. Z uwagi na swój charakter i zakres, projekt stanowi element spójnej koncepcji inwestycyjnej zmierzającej do kompleksowej rewitalizacji obszaru wyznaczonego w Gminnym Programie Rewitalizacji. Zaplanowane nasadzenia pozwolą na poprawę funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych oraz stworzą nowe tereny do uprawiania sportu i rekreacji.

Zakres niezbędnych prac na ww. terenach określony został na podstawie rozpoznanych potrzeb, problemów i stwierdzonych braków obszarów zieleni w mieście Luboń i w tym zakresie zgodny jest z kryteriami określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Niezależnie od działań Miasta o dofinansowanie na rewitalizację budynków mieszkalnych przy ul. Kolonia PZNF oraz ul. Armii Poznań starała się Spółdzielnia Mieszkaniowa w Swarzędzu. Dzięki dotacjom w latach 2017-2019 przekazanych przez Starostwo Powiatowe w Poznaniu oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego możliwa była realizacja I etapu prac wymiany pokryć dachowych zabytkowych budynków przy ul. Kolonia PZNF 1, 2, 3 i ul. Armii Poznań 51 (por. tabela 1).

W ramach działalności rewitalizacyjnej o dofinansowanie w roku 2018 dwukrotnie starała się spółka Luvena. Wartość pierwszego z projektów pn. „Rewitalizacja poszycia zabytkowej hali magazynowej autorstwa Hansa Poelziga wybudowanej w latach 1908-1914, położonej na terenie zespołu fabrycznego LUVENA S.A. w Luboniu” oszacowano na 2 117 712zł, przy założeniu 50% wartości dofinansowania. Jego celem był remont poszycia deskowego i wymiana pokrycia dachu zabytkowej hali. W obiekcie miała zostać utrzymana funkcja magazynowa z częścią produkcyjną, udostępniana zwiedzającym w ramach Lubońskiego Szlaku Architektury Przemysłowej. Wartość drugiego z projektów pn. „Rewitalizacja i przywrócenie pierwotnej funkcji budynku administracji historycznego zakładu przemysłowego „Chemische Fabrik Milch. Aktion Gesellschaft” wzniesionego w latach 1909-1914 w Luboniu” przewidziano na 4 381 799zł przy założeniu 30% wartości dofinansowania.

Celem zadania było przywrócenie funkcji jako siedziby zarządu obecnego właściciela fabryki – Luvena S.A. przy zachowaniu i odtworzeniu charakterystycznych elementów architektonicznych. W analizowanym okresie złożone wnioski nie zakwalifikowały się do otrzymania dofinansowania⁴.

Postęp w realizacji przedsięwzięć

Założone przedsięwzięcia rewitalizacyjne po dwóch latach obowiązywania programu są w różnym stopniu realizacji. Z uwagi na niewykonanie zadania dotyczącego przebudowy Domu Włodarza, które było elementem bazowym do części z pozostałych zadań w myśl projektów zintegrowanych, ich realizacja mogła zostać uznana za zagrożoną. Natomiast ze względu na ich znaczenie dla społeczności lokalnej postanowiono o podjęciu możliwych do przeprowadzenia przedsięwzięć, tyle że w innej lokalizacji. Dotyczyło to głównie działań Biblioteki Miejskiej w Luboniu jak i Ośrodka Kultury w Luboniu, których oddziaływanie wykraczało poza wyznaczone obszary zdegradowane obszary rewitalizacji.

Dla zobrazowania poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne oznaczono kolorami:

- **zielone** – zrealizowane w analizowanym okresie
- **pomarańczowe** – w realizacji lub realizowane w innej lokalizacji lub częściowo zrealizowane w analizowanym okresie
- **czerwone** – niezrealizowane w analizowanym okresie

Ocena realizacji wykazała, że 13% (4) przedsięwzięć udało się zrealizować w badanym okresie lub są one realizowane cyklicznie. Aż 50% (15) przedsięwzięć jest w realizacji lub zostały zrealizowane częściowo. Zaliczono do tej grupy działania, które zostały podjęte w innej niż zakładana lokalizacji lub wykonano je etapowo. Działania niezrealizowane w analizowanym okresie stanowiły 37% (11) i wśród nich znalazły się głównie przedsięwzięcia techniczne bezpośrednio związane z brakiem realizacji inwestycji infrastrukturalnej. Należy przypomnieć również, że powyższe zestawienie zostało przygotowane po zaledwie 2 latach obowiązywania GPR, którego obowiązywanie przewidziano do 2027r.

Tab. 1. Stopień realizacji przedsięwzięć GPR dla Miasta Luboń na rok 2020

nr	tytuł	Organ odpowiedzialny	Zakres	Stopień realizacji
A1	Przebudowa Domu Włodarza	Miasto Luboń	Przebudowa domu	Miasto wnioskowało o dofinansowanie do przebudowy Domu Włodarza na podstawie

⁴ dofinansowanie na ten cel zostało przyznane w roku 2020

				dokumentacji budowlanej. Jak dotąd bez powodzenia ⁵ .
A2	Historia miasta w nowoczesnym wydaniu	Ośrodek Kultury w Luboniu	Zakup i montaż tablicy multimedialnej w Domu Włodarza	Nie dokonano zakupu tablicy multimedialnej. Zadanie będzie realizowane po zakończeniu inwestycji przebudowy Domu Włodarza
A3	Koncerty edukacyjne dla dzieci	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja koncertów w Domu Włodarza	Koncerty i spektakle - 15 wydarzeń w latach 2018-2019 realizowane były w innej lokalizacji – Ośrodek Kultury w Luboniu i szacuje się, że wzięło w nich udział 1500 uczestników
A4	Zwiększenie tożsamości lokalnej poprzez organizację koncertów patriotycznych	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja koncertów w Domu Włodarza	Koncerty i spektakle o tematyce patriotycznej – 9 wydarzeń w latach 2018-2019 realizowane były w innej lokalizacji – Ośrodek Kultury w Luboniu i szacuje się, że wzięło w nich udział ok. 1000 uczestników.
A5	Luboński Szlak Architektury Przemysłowej	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizowanie wycieczek + stała ekspozycja w Domu Włodarza	W latach 2018-2019 zorganizowano 20 wycieczek, w których wzięło ok. 400 osób. Ponadto w 2019r. w jednej z nich uczestniczyła delegacja samorządowców z Gruzji, która w ramach projektu unijnego miała okazję zapoznać się przykładem rewitalizacji terenów poprzemysłowych. Stałej wystawy z uwagi na brak dostępności Domu Włodarza nie zorganizowano
A6	Dom Włodarza jako miejsce eliminacji do konkursów muzycznych	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja konkursów muzycznych w Domu Włodarza	W latach 2018 i 2019 były organizowane tylko eliminacje do konkursu Galiarda, obejmujące łącznie ok 250 uczestników. Wydarzenia

⁵ Na początku roku 2020 zrealizowano I etap prac -budynek został rozebrany. W połowie roku 2020 udało się otrzymać dofinansowanie na realizację przedsięwzięcia

				zlokalizowano w Ośrodku Kultury.
A7	Powiatowy Przegląd Chórów	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja przeglądów chórów w Domu Włodarza	Nie odbyły się z uwagi na brak dostępności wystarczająco dużej sali
A8	Przeegląd Zespołów Śpiewaczych	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja przeglądów Zespołów Śpiewaczych w Domu Włodarza	Z racji braku dostępności obiektu Domu Włodarza wydarzenia w latach 2018 i 2019 musiały odbyć się w Ośrodku Kultury – Przegląd Zespołów Śpiewaczych „Niezapominajka”, w których wzięło udział ok. 250 osób
A9	Rajd Nordic Walking	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja rajdu w Domu Włodarza	W latach 2018 i 2019 odbyły się dwa Rajdy Nordic Walking im. Włodzimierza Kaczmarka, w których wzięło udział niemal 100 osób. Trasa wyznaczona została od Parku Siewcy wzdłuż Warty.
A10	Spotkania gwarowe	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja zajęć w Domu Włodarza	Nie odbyły się.
A11	Wykłady w ramach cyklu „Wokół sztuki, wokół fotografii”	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja wykładów w Domu Włodarza	Lokalizacja z braku dostępności Domu Włodarza została przeniesiona do Ośrodka Kultury. Odbyło się łącznie 40 wykładów, w których wzięło udział ok 600 osób.
A12	Wystawy i ekspozycje czasowe	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja wystaw w Domu Włodarza	Wystawy realizowane były w Ośrodku Kultury. W sumie w 11 wydarzeniach uczestniczyło 2200 osób.
A13	Rajd rowerowy	Ośrodek Kultury w Luboniu	Organizacja rajdu z lokalizacją mety przy Domu Włodarza	Rajd rowerowy nie odbył się do tej pory z uwagi na brak oznakowania szlaku rowerowego im Jana Pawła II.
A14	Digitalizacja materiałów historycznych i	Biblioteka Miejska	Zebranie materiałów od mieszkańców, ich digitalizacja i	Działania na rzecz digitalizacji zebranych od mieszkańców objęły ponad 500 obiektów,

	dokumentów życia społecznego		prezentacja w Domu Włodarza	przy czym w roku 2019 było to już prawie 370 obiektów. W ramach Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej odnotowano prawie 10 000 zdigitalizowanych obiektów i widać znaczny wzrost w kolejnych latach zainteresowania w tym zakresie (2335 udostępnień -2018r., 7142 udostępnień w 2019r.)
A15	Utworzenie punktu informacji turystycznej	Biblioteka Miejska	Przygotowanie punktu informacji turystycznej w Domu Włodarza	Nie utworzono z uwagi na brak dostępności Domu Włodarza
A16	Wykłady z zakresu regionalistyki, historii regionu, jego wybitnych przedstawicieli	Biblioteka Miejska	Przygotowanie cyklu wykładów w Domu Włodarza	W latach 2018-2019 odbyły się 4 wydarzenia kulturalne, w których wzięło udział ponad 200 osób. Lokalizacja z braku dostępności została przeniesiona do Biblioteki Miejskiej.
A17	Sala Historii miasta – stała wystawa	Biblioteka Miejska	Przygotowanie wystawy w Domu Włodarza	Nie zrealizowano.
B1	Przebudowa pl. Edmunda Bojanowskiego	Miasto Luboń - BMK	Przebudowa placu – okres realizacji 2018-2020	Projekt koncepcji przebudowy P. E. Bojanowskiego został opracowany w 2014/2015r., z uwagi na brak funduszy na ten cel dalsze prace nie zostały dotąd podjęte.
B2	Zagospodarowanie terenów leśnych Nadleśnictwa Babki	Miasto Luboń - BMK	Zagospodarowanie terenów nadleśnictwa Babki - Utworzenie ciągu pieszo – jezdnego o długości ok. 1km – okres realizacji 2017-2019	Nie zrealizowano z uwagi na brak zleconych działań.
B3	Budowa ciągu rekreacyjnego pieszo	Miasto Luboń - BMK	Ciąg rekreacyjny wzdłuż jeziora Kocie	Wykonano projekt odcinka ścieżki wzdłuż jeziora Kocie

	– rowerowego wzdłuż jeziora Kocie Doły w Luboniu		Doły – okres realizacji 2018-2021	Doły od. ul. Wodnej do ul. Podgórznej
B4	Przeniesienie filii bibliotecznej i powstanie mediateki	Biblioteka Miejska	Powstanie filii w Przedszkolu Nr 1	W roku 2018 w budynku nadal prowadzona była działalność oświatowa. W roku 2019 w budynku wydzielono część na planowaną mediatekę. Do realizacji zadania niezbędna jest zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
B5	Pomoc żywnościowa 2014-2020	Związek Stowarzyszeń Wielkopolski Bank Żywności z siedzibę w Poznaniu - MOPS	Wsparcie osób i rodzin zagrożonych i doświadczających ubóstwa poprzez pomoc w formie paczek żywnościowych	W ramach realizowanego projektu rozdysponowano łącznie ponad 56 ton żywności, a liczba osób korzystających ze wsparcia rosła i wyniosła odpowiednio w roku 2018 -728 osób i w 2019 – 781 osób.
B6	Poprawa dostępu do usług społecznych wspierających rodzinę i rodzinną pieczę zastępczą na terenie MOF Poznania	Miasto Poznań Partner: MOPS	Poprawa dostępu do usług społecznych dla rodzin	Liczba osób objętych usługami udzielanymi przez specjalistów: psychologa, trenera umiejętności funkcjonowania w rodzinie oraz specjalistę do spraw przemocy w rodzinie rosła i w 2018 osiągnęła 43 osoby i w 2019- 46 osób.
B7	Program Aktywizacja i Integracja 2017	Powiatowy Urząd Pracy - MOPS	Pomoc osobom długotrwale bezrobotnym, w powrocie na rynek pracy	Program zakończony w roku 2017 objął wsparciem jedną osobę z Lubonia.
B8	Rewitalizacja zabytkowego obiektu przemysłowego – budynku HALI POELZIGA	LUVENA S.A.	Rewitalizacja budynku	W roku 2018 złożono wniosek o dofinansowanie projektu polegającego na rewitalizacji poszycia zabytkowej hali magazynowej autorstwa Hansa Poelziga oraz rewitalizacji i przywrócenie pierwotnej funkcji budynku administracji

				historycznego zakładu przemysłowego „Chemische Fabrik Milch. Aktion Gessellschaft
B9	Unikalny, zabytkowy budynek willowy, Luboń ul. Kolonia PZNF 1	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Swarzędzu	Rewitalizacja budynku	W 2019 r. dotacja ze Starostwa Powiatowego w Poznaniu w kwocie 100 000,00 zł brutto + udział własny Spółdzielni w kwocie 44 894,70 zł brutto - Wymiana pokrycia dachowego ETAP I. Na kolejne lata przewidziana jest etap II inwestycji
B10	Unikalny, zabytkowy budynek willowy, Luboń ul. Kolonia PZNF 2	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Swarzędzu	Rewitalizacja budynku	W 2019 r. dokonano wymiany pokrycia dachowego (etap I
B11	Unikalny, zabytkowy budynek willowy, Luboń ul. Kolonia PZNF 3	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Swarzędzu	Rewitalizacja budynku	W 2019 rozpoczęto realizację wymiany pokrycia dachowego – etap I dzięki dotacji pozyskanej w 2018 r. ze Starostwa Powiatowego w Poznaniu w kwocie 80 000,00zł brutto przy udziale własnym Spółdzielni w kwocie 43 324,13 zł brutto. Spółdzielnia nie korzystała ze środków unijnych WRPO 2014+, czas realizacji inwestycji uzależniony jest od terminu przyznania ww. dotacji oraz możliwości finansowych Spółdzielni.
B12	Unikalny, zabytkowy budynek willowy, Luboń ul. Kolonia PZNF 4	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Swarzędzu	Rewitalizacja budynku	Budynek posiadający prosty dach, kryty papą - na dzień dzisiejszy wymiana pokrycia nie została zrealizowana, Spółdzielnia nie składała wniosków o dotacje na wskazany obiekt.
B13	Unikalny, zabytkowy budynek willowy,	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Swarzędzu	Rewitalizacja budynku	W 2017 r. uzyskano dotację z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w

	Luboń ul. Armii Poznań			kwocie 50 000,00 zł brutto + środki własne Spółdzielni w kwocie 53 175,68 zł brutto na wymianę pokrycia dachowego ETAP I. (340,80 m2). W kolejnych latach pomimo nieustannego składania wniosków oraz odwołań Spółdzielnia nie otrzymała dotacji na dalszą realizację prac dekarskich przy obiekcie. Spółdzielnia nie korzystała ze środków unijnych WRPO 2014+, czas realizacji inwestycji uzależniony jest od terminu przyznania ww. dotacji oraz możliwości finansowych Spółdzielni.
--	---------------------------	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raportów beneficjentów

Należy podkreślić zaangażowanie i sukcesy w pozyskiwaniu środków finansowych dla rewitalizacji obiektów zabytkowych przez Spółdzielnię Mieszkaniową Swarzędz. Skutecznie pozwalają one na prace restauracyjne, przynoszą wymierne korzyści nie tylko mieszkańcom tych budynków, ale stanowią także działania na rzecz poprawy wizerunku miasta. Jednocześnie wpływają na efektywność realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, w którego wdrażanie zaangażowane są nie tylko jednostki miejskie, ale i podmioty zewnętrzne, w tym zarządcy i właściciele zabytkowych budynków znajdujących się na obszarze rewitalizacji.

Ze względu na dynamikę procesów rewitalizacyjnych zależnych od wielu czynników zewnętrznych – makroekonomicznych, uwarunkowań lokalnych innych działań rozwojowych w mieście, zapisy GPR zakładały dopuszczalność rozszerzania listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mogą przyczynić się do osiągnięcia założonych celów. W związku z powyższym należy wspomnieć o działaniach Miasta Luboń spoza ustalonej listy przedsięwzięć przyczyniającej się do rewitalizacji w różnych obszarach działalności.

Od 2018r. Miasto Luboń realizuje program LUBOŃ ANTY SMOG, w ramach, którego udzielane są dotacje do wymiany źródeł ciepła na bardziej ekologiczne, a tym samym służące poprawie jakości powietrza. Wartość dotacji sięga 70% poniesionych kosztów zakupu nowego pieca, nie więcej niż 5000zł. Szczegółowe zasady zostały określone w dokumentach: uchwale nr XLI/316/2018 Rady

Miasta Luboń z dnia 1 lutego 2018 r. w sprawie określania zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Miasta Luboń na dofinansowanie wymiany źródeł ciepła na proekologiczne urządzenia grzewcze oraz Zarządzeniu Nr 9/2019 Burmistrza Miasta Luboń z dnia 29 stycznia 2019 r. w sprawie wykonania uchwały nr XLI/316/2018 Rady Miasta Luboń z dnia 1 lutego 2018 r. w sprawie określania zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Miasta Luboń na dofinansowanie wymiany źródeł ciepła na proekologiczne urządzenia grzewcze oraz w Zarządzeniu Nr 8/2020 Burmistrza Miasta Luboń z dnia 20 stycznia 2020 r. w sprawie wykonania uchwały nr XLI/316/2018 Rady Miasta Luboń z dnia 1 lutego 2018 r. w sprawie określania zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Miasta Luboń na dofinansowanie wymiany źródeł ciepła na proekologiczne urządzenia grzewcze. Dzięki powyższemu łącznie udzielono pomocy 50 beneficjentom (por. tabela 2). Podjęte działania przyczyniają się do poprawy wskaźnika kryzysowego jakim jest stan powietrza w strefie wielkopolskiej.

Tab.2. Zmiany liczby beneficjentów z obszarów zdegradowanych i rewitalizacji Miasta Luboń

Liczba beneficjentów	2018	2019
Obszar zdegradowany	14	10
Obszary rewitalizacji	16	10

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie uchwały Rady Miasta Luboń Nr XLIX/370/2018 z dnia 19 lipca 2018 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków Miasto Luboń udziela wsparcia finansowego dla działań rewitalizacyjnych dla obiektów zabytkowych. Pula dofinansowania w roku 2019 wynosiła 20 000zł. W tym roku uchwałą nr X/77/2019 z dnia 27 czerwca 2019r. Rada Miasta przyznała dotację na dokonanie izolacji przeciwwilgociowej ścian piwnicznych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków położonym na terenie Miasta Luboń przy ul. Armii Poznań 49a (dz. 2/23, ark. 13 obręb Luboń).

Dnia 26 września 2019r. podpisano porozumienie międzygminne z Gminą Komorniki, na podstawie którego osoby korzystające z pomocy MOPS w Luboniu, które z różnych względów (zdrowotnych, braku kwalifikacji) będące w wieku produkcyjnym a nie odnajdujące się na rynku pracy kierowane są do Centrum Integracji Społecznej. Jednostka zajmuje się pomocą osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym i jej celem jest ich reintegracja.

Ponadto dla realizacji założeń rewitalizacyjnych GPR aktualizacji poddawane są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Luboń kreują ład przestrzenny na obszarach rewitalizacji oraz zdegradowanych. W latach 2018-2019 Rada Miasta Luboń podjęła uchwały dla 8 planów miejscowych, dzięki którym możliwa jest realizacja polityki planistycznej miasta uwzględniająca zasady zrównoważonego rozwoju, a tym samym służąca poprawie stanu rewitalizacji. Ustalenia planów miejscowych zawierają zapisy dot. praktycznych i technicznych aspektów umożliwienia realizacji

ścieżek rowerowych, małej architektury, poprawy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami czy ochrony środowiska. We wskazanym okresie w zasięgu obszarów rewitalizacji lub obszarów zdegradowanych znalazły się częściowo tereny objęte aż 6 z nich tj. MPZP Górny Lasek, zm. MPZP Żabikowo Centrum Północ w rejonie ul. Poniatowskiego i ul. Lipowej, MPZP Luboń Północ, Luboń Centrum etap 2, MPZP Żabikowo Zachód, MPZP Za autostradą. Należy dodać, że w analizowanym okresie trwały procedury planistyczne dla MPZP Stary Luboń, Lasek rej. ul. Poznańskiej etap 1 oraz Lasek Południe, których granice także w znacznej mierze pokrywają się z obszarami objętymi GPR.

Należy również wskazać, że w 2019r. Miasto Luboń dokonało zakupu lokalu przy ul. Sikorskiego 3, który został wyremontowany i dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Docelowym przeznaczeniem lokalu było uruchomienie Centrum Organizacji Pozarządowych w Luboniu, którego oferta miała obejmować m.in. zajęcia dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, miejsce spotkań seniorów czy szkolenia dla osób bezrobotnych, a także miejsce spotkań stowarzyszeń i związków. Planowana działalność instytucji (rozpoczęta w roku 2020) wpisuje się w podstawowe założenia rewitalizacyjne, a jego lokalizacja w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji korzystnie wpływa na dostępność do tego typu usług i służy realizacji celów rewitalizacji.

Zgodnie z metodologią zaproponowaną w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Luboń na lata 2017-2020 systematycznemu badaniu podlegają także wskaźniki kryzysowe. Są to wskaźniki, które wykorzystano na potrzeby ostatecznej delimitacji obszaru zdegradowanego oraz rewitalizacji. Wśród analizowanych danych wybrano te, które z założenia miały stanowić listę porównywalnych i reprezentatywnych wskaźników ze względu na poprawność metodologiczną oraz poprawność przestrzenną. Już po 2 latach obowiązywania programu, napotkano na problemy w agregacji danych z uwagi na zmiany w systemie pozyskiwania czy przechowywania danych – część z nich w związku ze zmianami prawnymi lub organizacyjnymi przestała być zbierana lub zmieniły się jednostki odniesienia, np. reforma edukacji zmieniła system szkolnictwa, a dla pozyskania danych o wieku budynków problematyczny jest brak informacji w tym zakresie dla budynków rozebranych.

Tab. 3. Dynamika wskaźników kryzysowych

WSKAŹNIK STANU KRYZYSOWEGO	WARTOŚĆ WYJŚCIOWA 2017	WARTOŚĆ WYJŚCIOWA 2019		Rezultat	
	wartość	jednostka	wartość		jednostka
udział bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (%)	23,46	%	15,76	%	↓
liczba bezrobotnych długotrwale na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (os.)	10,72	%	7,68	%	↓
liczba osób objętych pomocą społeczną na 1000 mieszkańców (os.)	93,63	os.	89,73	os.	↓

liczba oczekujących na mieszkania socjalne na 1000 mieszkańców (os.)	25,15	os.	4,98	os.	↓
liczba czynów karalnych na 1000 mieszkańców (zdarzenia)	341,79	os.	182,4	os.	↓
liczba czytelników na 100 mieszkańców (średnio w roku) (os.)	5,14	os.	22,41	os.	↑
uczestnicy działań kulturalnych (biblioteki i ośrodka kultury) na 1000 mieszkańców (os.)	5,85	os.	6,11	os.	↑
frekwencja w wyborach samorządowych (%)	40,76	%	43,7	%	↑
średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty lub inne adekwatne wyniki nauczania w zależności od reformy oświatowej (%) ⁶	61,8	%	62,63*	%	↑
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców (%)	19,49	%	constans	%	constans
podmioty zarejestrowane w CEDIG na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (szt.)	20,08	szt.	21,01	szt.	↑
udział obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem na 100 budynków (%)	9,19	%	b.d	%	Brak danych ⁷
klasyfikacja ulicy w kategorii C (PM10) ⁸	klasa C	PM10	klasa C	PM10	Poprawa wskaźnika zależna od poprawy jakości powietrza w całej strefie wielkopolskiej
Brak uzbrojenia ulic w kanalizację deszczową ⁹	17 ulic (co stanowi 44,7% OZ nie posiada kanalizacji deszczowej)		17 ulic (co stanowi 44,7% OZ nie posiada kanalizacji deszczowej)		constans
liczba mieszkań komunalnych na 1000 mieszkańców (szt.)	8,27	szt.	9,27	szt.	↑
Brak dostępu do ścieżki rowerowej ¹⁰	36 ulic (co stanowi 50,7% OZ nie posiada dostępu do ścieżki rowerowej)		36 ulic (co stanowi 50,7% OZ nie posiada dostępu do ścieżki rowerowej)		Udostępniono system rowerów miejskich
obecność obiektów (mieszkalnych i innych) wpisanych do ewidencji zabytków	132 ulice (co stanowi 71,3% OZ posiada zabytki)		constans		constans

⁶ reforma systemu edukacji wymusi zmianę wskaźnika

⁷ brak danych na podstawie, których można by dokonać mierzalnych analiz

⁸ dotyczy klasyfikacji stężenia pyłu zawieszonego PM 10 dla strefy wielkopolskiej

⁹ Pierwotnie nazwa wskaźnika „brak kanalizacji deszczowej”. Dla poprawy czytelności danych dokonano korekty

¹⁰ Pierwotnie nazwa wskaźnika „dostęp do ścieżki rowerowej”

udział budynków sprzed 1986 roku w ogólnej liczbie budynków (%)	61,49	%	61,49	%	Brak danych dotyczących wieku rozebranych budynków
---	-------	---	-------	---	--

Źródło: Formularz efektów monitorowania programów rewitalizacji

Powyższe zestawienie pozwala stwierdzić, że analizowane efekty działań rewitalizacyjnych w latach 2018-2019 mają przełożenie na obszary kryzysowe, są obiecujące i odnotowano pozytywne zmiany. W większości wskaźników stanowiących stymulanty stwierdzono wzrost wartości (głównie w sferze działalności kulturalnej). Podobnie w zakresie destymulant (zwłaszcza w sferze pomocy społecznej) odnotowano spadki wartości, co świadczy o poprawie warunków życia mieszkańców obszarów objętych rewitalizacją, a także potencjalnym wzroście przedsiębiorczości wśród nich. Jak dotąd mniejsze sukcesy odnotowano w działaniach inwestycyjnych, co związane jest m.in. z długim okresem ich realizacji i znacznymi nakładami finansowymi, a przy tym utrudnionym pozyskiwaniem środków ze źródeł zewnętrznych na przedsięwzięcia o niewielkim zasięgu oddziaływania. Ponadto ze względu na to, że niniejsze sprawozdanie jest pierwszym z cyklu przewidzianym w monitoringu, w tej kwestii nie stwierdzono większych osiągnięć. Jednocześnie dla części wskaźników wartości pozostały na stałym poziomie- dotyczy to zwłaszcza tych zadań, na które ma wpływ wiele czynników, także o charakterze ponadlokalnym – jak jakość powietrza (dane dla strefy wielkopolskiej).

Należy również podkreślić, że na przykład na zmienną „brak dostępu do ścieżki rowerowej” powinien mieć wpływ nie tylko fizyczny fakt istnienia dróg dla rowerów, ale pośrednio choćby dostęp do systemu roweru miejskiego, który został udostępniony mieszkańcom Lubonia w roku 2019. Cztery z pięciu stacji lubońskiego roweru miejskiego zlokalizowane są w obszarach rewitalizacji wyznaczonych w GPR.

Tab. 4. Wskaźniki realizacji GPR

Wskaźnik	Wartość bazowa	Oczekiwana zmiana	Stan faktyczny	
			2018	2019
Cel I.				
Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzmocnienia spójności społecznej oraz wzrostu jakości kapitału społecznego				
Liczba wydarzeń kulturalnych (szt.)	5	wzrost	54	55
Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych (os.)	1000	Wzrost	3178	3183
Liczba nowych produktów kulturalnych (szt.)	0	Wzrost	0	0
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie (osoby).	0	Wzrost	43	46

Liczba usług społecznych (h) ¹¹	0	Wzrost	43	46
Liczba projektów aktywizujących osoby bezrobotne (szt.)	0	Wzrost	0	1
Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich (osoby)	6919	Wzrost	6919	6919
Cel. II. Kreowanie warunków dla zrównoważonego rozwój opartego na spójności i ładzie przestrzennym				
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)	256,77	Constans	0	0
Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (m2)	0	Wzrost	0	0
Liczba wspartych obiektów infrastruktury społecznej (szt.)	0	Wzrost	2	2
Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury (os.)	0	Wzrost	21	34
Długość dróg dla rowerów (km)	3,05km	Wzrost	3,05km	3,05km
Powierzchnia zrewitalizowanego obiektu (m2)	0	Wzrost	572,84m ²	545,67m ²

Odnotowano postępy w zakresie realizacji założonych celów Programu. Brak zmian w części z analizowanych wskaźników wynikał przede wszystkim z nieukończenia początkowej fazy realizacji przedsięwzięcia związanego z inwestycją przebudowy Domu Włodarza i jego powiązaniem z pozostałymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Należy jednak podkreślić, że działania w tym zakresie zostały podjęte, natomiast część z pozostałych przedsięwzięć o charakterze „miękkim” odbywała się nawet we wcześniejszym terminie niż wynikało to z harmonogramu, ale w innych lokalizacjach. Z uwagi na długotrwałość prac związanych z inwestycjami z zakresu sfery technicznej niejako z ich charakterystyki nie było możliwe zaobserwowanie poprawy monitorowanych wskaźników.

Podsumowanie

Pierwsza analiza prowadzonego monitoringu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Luboń wykazała, że przy założeniu długotrwałości procesu rewitalizacji, okres dwuletni jest względnie krótki i stanowi dopiero początek w drodze do osiągnięcia założonych celów.

Synteza zebranych danych i informacji doprowadziła do następujących spostrzeżeń:

¹¹ W perspektywie czasu dane agregowane dla tego wskaźnika zbierane są w godzinach pracy specjalistów, a nie jak pierwotnie zakładano w jednostce osób

1. część wskaźników podlegających monitoringowi należy zaktualizować. Dotyczy to jednostek zbieranych danych czy nazw wskaźników. Nie są to jednak zmiany na tyle istotne, aby wymagały podjęcia aktualizacji całego programu¹², przysłużą się natomiast efektywności monitorowania postępów realizacji GPR. Wobec powyższego w kolejnym sprawozdaniu z monitoringu realizacji GPR rekomenduje się przyjęcie następujących korekt:
 - a. wskaźnik „liczba wydarzeń kulturalnych” z racji działalności instytucji kultury, które zamiennie udostępniają swoją lokalizację dla wydarzeń, które miały odbyć się w Domu Włodarza, po jego realizacji zostanie uwzględniona jako udział w ogóle tych wydarzeń.
 - b. „średni wynik sprawdzianu ósmoklasisty” – z uwagi na reformę systemu oświaty;
 - c. „liczba usług społecznych” z racji agregacji danych w postaci godzin udzielonej pomocy jako jednostkę przyjmuje się godziny;
 - d. „udział obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem” postuluję się uwzględniać „liczbę obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem” z uwagi na zmienną liczbę obiektów budowlanych ogółem, a także sposób pozyskiwania informacji w ostatnich latach (inventaryzacja z 2019r. zawierała dane odnośnie liczby obiektów pokrytych azbestem, wcześniejsze dane dotyczyły lokalizacji) co daje mylne wyniki sugerujące wzrost liczby takich obiektów.
 - e. „klasyfikacja obszaru w kategorii jakości powietrza dla strefy wielkopolskiej” proponuję się przyjęcie wskaźnika w kolejnych latach monitoringu „średnia roczna wartość PM 10”, gdzie dane pozyskiwane będą z czujników jakości powietrza zlokalizowanych w obszarach OR1 i OR2,
 - f. „udział budynków sprzed 1986 roku w ogólnej liczbie budynków” proponuje się usunąć ze względu na brak danych dotyczących wieku budynków rozebranych, co uniemożliwia wskazanie prawidłowych informacji;
2. dopuszcza się elastyczność harmonogramu realizacji przedsięwzięć, ze względu na stosunkowo niski stopień prawdopodobieństwa ich realizacji w założonym czasie, z uwagi na ogromny wpływ czynników zewnętrznych, niezależnych od beneficjentów. Skoro odstępstwa od planów w programach wieloletnich są ich naturą, zatem nie sposób przewidzieć dokładnego czasu realizacji zadań.
3. jak dotąd nie wpłynęły wnioski od beneficjentów o zmianę zakresu przedsięwzięć rewitalizacyjnych ani nowe wnioski do wpisania na listę działań.

¹² potwierdzone przez opinię specjalistów i ekspertów z dziedziny rewitalizacji

4. odnotowana poprawa znacznej części badanych wskaźników sugeruje postępy w procesach rewitalizacyjnych, a tym samym nie wskazuje konieczności ingerencji i aktualizacji.

Biorąc powyższe pod uwagę nie ma potrzeby aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Luboń.

Ewaluacja

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz. U. 2020, poz. 802 ze zm.) gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji co najmniej raz na 3 lata. System monitoringu wskazany w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Luboń na lata 2017-2027 (GPR) wskazuje, że pierwsza ocena śródkresowa (mid-term) przypada na rok 2020.

Za podstawowe cele rewitalizacji uznano:

Cel I – Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzmocnienia spójności społecznej oraz wzrostu jakości kapitału społecznego. Obejmujący: integrację oraz aktywizację mieszkańców poprzez wzmacnianie tożsamości lokalnej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Cel II – Kreowanie warunków dla zrównoważonego rozwoju opartego na spójności i ładzie przestrzennym. Obejmujący: zachowanie, ochronę i modernizację dziedzictwa historycznego i kulturowego obszaru rewitalizacji, zapewnienia ładu przestrzennego poprzez równoważenie funkcji mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej i rekreacyjnej oraz zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych.

Kluczowym elementem oceny prowadzonej polityki rewitalizacji jest odpowiedź na pytania uwzględniające kryteria:

- 1) trafność/ odpowiedniość interwencji – czy cele interwencji były zgodne ze zidentyfikowanymi problemami i potrzebami?
- 2) efektywność/wydajność – czy założone cele zostały osiągnięte najtańszym, zapewniającym jednocześnie założone parametry wykonania i określoną jakość, kosztem?
- 3) skuteczność – czy efekt, który osiągnięto jest tym, który planowano osiągnąć?
- 4) użyteczność – czy interwencja spełniła oczekiwania adresatów (odpowiada potrzebom grupy docelowej)

Na podstawie opracowanego Sprawozdania z monitoringu realizacji GPR – rok 2020 przeprowadzonego w oparciu o raporty od beneficjentów i posiadane dane statystyczne ustalono, że:

1. komplementarność przedsięwzięć spowodowała, że brak realizacji jednego z nich rzutuje na brak możliwości zakwalifikowania pełnej realizacji interwencji pozostałych bezpośrednio z nim powiązanych;
2. wiele z przedsięwzięć było realizowanych szybciej niż to zakładano, natomiast w lokalizacji innej niż została wskazana – dokonano więc modyfikacji w fischkach projektowych;
3. wieloletniość harmonogramu realizacji przedsięwzięć pozwala na podjęcie działań w innym terminie i wskazuje na szansę ich zakończenia w okresie objętym GPR.

Trafność interwencji

Analizując założone cele rewitalizacji stwierdzono, że działania na rzecz pierwszego z nich czyli wzmocnienia spójności społecznej oraz wzrostu jakości kapitału społecznego miały wymierne przełożenie na wskaźniki. Uznano, że podjęte działania w sferze społecznej pozwoliły na poprawę wskaźników oceniających negatywne zjawiska uwzględnione w sprawozdaniu z monitoringu GPR. Jednocześnie wskazuje się, że ich oddziaływanie miało charakter ogólnomiejski i wykraczało poza wskazane obszary rewitalizacji, co stanowi o jeszcze lepszym wyniku podjętych interwencji. Spełnione zostało założenie o dążeniu do jak najlepszego oddziaływania na obszary rewitalizacji, bez dyskryminacji pozostałych części miasta.

W przypadku drugiego celu rewitalizacji obejmującego kreowanie warunków dla zrównoważonego rozwoju opartego na spójności i ładzie przestrzennym, ze względu na to, że obejmowały one głównie wskaźniki związane z przedsięwzięciami ze sfery technicznej osiągnięcie ich było trudniejsze w związku z krótkim okresem czasu na podjęcie działań i ograniczonymi możliwościami finansowymi interesariuszy. Wskazać tu należy duże sukcesy prywatnych beneficjentów, którym udało się pozyskać dofinansowania zewnętrzne i podjąć działania rewitalizacyjne. To właśnie dzięki tym przedsięwzięciom udało się odnotować poprawę badanych wskaźników w sferze technicznej. Istotnymi są tu także działania spoza listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR, a bezsprzecznie służące osiągnięciu sukcesów dla całego procesu. Są to m.in. opisane już w Sprawozdaniu dotacje do zabytków, wymiany źródeł ciepła, aktualizacje planów miejscowych, działania na rzecz poprawy jakości środowiska poprzez zagospodarowanie terenów zieleni.

Efektywność

Ocenia się, że przedsięwzięcia, których realizację udało się podjąć lub zakończyć zostały przeprowadzone z zachowaniem zasad optymalizacji kosztowej. Przedsięwzięcia jednostek miejskich realizowane są z założenia z poszanowaniem środków publicznych, a poniesione koszty z uwzględnieniem zasad gospodarności księgowej. Przeprowadzenie wielu działań, mimo braku

planowanej lokalizacji docelowej (w Domu Włodarza), dowodzi chęci realizacji założonych celów i dużej efektywności beneficjentów w tym działaniu.

Skuteczność

Jak już wspomniano wyżej z uwagi na brak realizacji części z przedsięwzięć beneficjenci zmuszeni byli do zmian danych zawartych w fiszkach projektowych zwłaszcza w zakresie terminów realizacji zadań. Zakładane cele zostały mimo to osiągnięte i dzięki nim odnotowano poprawę wskaźników oceniających negatywne zjawiska w obszarach rewitalizacji. Związane to było też z wykorzystaniem innych, dostępnych na ten czas miejsc czy środków. Niemniej jednak części z przedsięwzięć w ogóle nie udało się podjąć, natomiast zakłada się przystąpienie do nich w dalszym okresie.

Użyteczność

Te z zadań, które zostały zrealizowane, spełniły oczekiwania adresatów, o czym mogą świadczyć zainteresowanie uczestników skutkujące dużą frekwencją oraz przychylne komentarze i uwagi kierowane pod adresem organizatorów. Jednocześnie kontynuacja zadań może przyczynić się do poprawy oceny przez odbiorców kolejnych przedsięwzięć. Spodziewane dalsze działania w zakresie projektów rewitalizacyjnych, których efekty zostaną wykazane w kolejnych sprawozdaniach, potwierdzą zapotrzebowanie na nie.

Podsumowanie

Pierwsza z ewaluacji śródkresowych wykazała przede wszystkim postęp w wykonaniu przedsięwzięć w sferze społecznej związanych z organizacją wydarzeń kulturalnych., które obiektywnie były najłatwiejsze do realizacji. Jednocześnie ich pozytywne oddziaływanie miało wydzźwięk w monitorowanych danych dotyczących zjawisk społecznych.

W sferze technicznej nie odnotowano znaczących postępów. Przewiduje się w najbliższym czasie skokową poprawę w tym zakresie, z uwagi na pozyskanie (w czasie nieobjętym niniejszym sprawdzaniem i ewaluacją) środków finansowych na przedsięwzięcie związane z przebudową Domu Włodarza czy rewitalizacją zabytkowej Hali Poelziga. Osiągnięty efekt zostanie zatem częściowo wykazany w kolejnej ewaluacji mid-term.

Ocena jest utrudniona ze względu na to, że część zadań jest w trakcie realizacji, a ich powiązanie między sobą także nie pozwala na jednoznaczne zakwalifikowanie stanu ich wykonania. Stąd wynik został oparty na zebranych danych i analizach porównawczych.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne uznano za aktualne, a ich dalsza realizacja jest nadal pożądana i oczekiwana. Horyzont czasowy obowiązywania GPR dla Miasta Luboń do 2027r. pozwala na założenie,

że są duże szanse pełnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych i osiągnięcia założonych celów rewitalizacji. Nie oznacza to jednak zakończenia procesu rewitalizacji, którego zakres przedmiotowy będzie z pewnością zmienny w czasie z uwagi na dynamikę zarówno czynników zewnętrznych jak i uwarunkowań lokalnych.

Zmiany prawne nie wpłynęły na dezaktualizację założeń programu. Sukcesy w pozyskaniu środków zewnętrznych w okresie nieobjętym niniejszą ewaluacją dają podstawy do prognoz o poprawie stopnia wdrażania programu w kolejnych latach.

Jak dotąd nie wpłynęły wnioski o nowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne czy o zmianę istniejącej listy, co stanowi przesłankę o konkluzji jej aktualności.

W harmonogramie ramowym wdrażania GPR nie odnotowano odchyleń. Różnice w założeniach harmonogramu realizacji GPR nie świadczą o jego dezaktualizacji. Zaobserwowane rozbieżności związane są przede wszystkim z dostępnością do środków zewnętrznych. Tym samym niewykonanie inwestycji w pierwszym okresie sprawozdawczym nie wynika z nietrafności jego wskazania czy braku realności realizacji, ale wskazuje przede wszystkim na czasochłonność etapy przygotowawczego, projektowego czy prowadzenia inwestycji. Podobnie realizacja działań szybciej niż wstępnie to założono, zwłaszcza w sferze społecznej, wynika z dążenia do osiągnięcia efektów rewitalizacyjnych, mimo założonej lokalizacji.

Zgodnie ze Sprawozdaniem z monitoringu realizacji GPR Miasta Luboń 2017-2027:

„Ocena realizacji wykazała, że 13% (4) przedsięwzięć udało się zrealizować w badanym okresie lub są one realizowane cyklicznie. Aż 50% (15) przedsięwzięć jest w realizacji lub zostały zrealizowane częściowo. Zaliczono do tej grupy działania, które zostały podjęte w innej niż zakładana lokalizacji lub wykonano je etapowo. Działania niezrealizowane w analizowanym okresie stanowiły 37% (11) i wśród nich znalazły się głównie przedsięwzięcia techniczne bezpośrednio związane z brakiem realizacji inwestycji infrastrukturalnej. Należy przypomnieć również, że powyższe zestawienie zostało przygotowane po zaledwie 2 latach obowiązywania GPR, którego obowiązywanie przewidziano do 2027r.”

Zgodnie z powyższym wykazano aktualność GPR. Dla ponad połowy przedsięwzięć podjęto działania w celu ich realizacji. Dla części zadań zaklasyfikowanych jako niezrealizowane podejmowano interwencje (wnioski o dofinansowanie projektów), co prawda w badanym okresie bezskutecznie, jednak świadczy to o próbach ich wykonania, a tym samym potwierdza utrzymanie ich zasadności. Zadania, dla których w ogóle nie podjęto działań były powiązane z innymi przedsięwzięciami, których brak realizacji uniemożliwił jakiegokolwiek kroki (np. zakup tablicy multimedialnej do przebudowanego Domu Włodarza).

Proponuje się wprowadzenie zmian wskaźników w celu korekty efektywności systemu monitorowania. Ponadto część wskaźników zwłaszcza odnoszących się do punktów adresowych lub danych, które niemożliwe są teraz do pozyskania (np. rok budowy obiektów rozebranych) należy zmodyfikować lub pominąć. Propozycje rozwiązań zawarto w sprawozdaniu z monitoringu. Wskazane

zmiany nie mają charakteru istotnych, więc nie wymagają podjęcia uchwały w sprawie aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Wśród sugestii od beneficjentów pojawiły się wnioski o wsparcie finansowe z budżetu miejskiego działań rewitalizacyjnych. Od 2019r. Miasto oferuje pomoc w formie dotacji do prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków.

Analiza wskaźników realizacji Programu oraz przegląd zaawansowania realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwalają sformułować następujące wnioski:

1. Opóźnienia w realizacji przedsięwzięć, zwłaszcza tych, od których zależne były pozostałe zadania spowodowały przesunięcia w harmonogramie realizacji. Część z działań została podjęta w innych lokalizacjach, zatem aktywność w tym zakresie była realizowana. Postuluje się elastyczność w interpretacji harmonogramu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
2. Nie zgłoszono zapotrzebowania w zakresie zmian modyfikacji projektów zapisanych w GPR lub nowych przedsięwzięć, zatem uznaje się je za aktualne.
3. Postulowana jest kontynuacja prób pozyskania dofinansowań do planowanych działań rewitalizacyjnych.

Zmiany w terminach realizacji przedsięwzięć nie stanowią przesłanki do aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Zespół do spraw Rewitalizacji w ramach Wydziału Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska nie jest w stanie koordynować przedsięwzięć, których realizacja jest zależna od woli i możliwości prywatnych beneficjentów, a monitoring realizacji może być oparty wyłącznie na cyklicznych raportach.

Ponadto harmonogram został opracowany przy założeniu powodzenia w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, nie zakładając możliwości przesunięć w czasie i trudności w tym zakresie. Uznaje się więc, że wskazane czasokresy realizacji przedsięwzięć są orientacyjne i postulowane. Dotyczy to zwłaszcza projektów inwestycyjnych i, jak wynika z raportów od beneficjentów, jest ściśle związane z możliwościami pozyskiwania środków zewnętrznych. Natomiast niepowodzenia czy przesunięcia nie zmieniają celu, jakim jest realizacja wskazanych przedsięwzięć. Z kolei działania o charakterze miękkim, które zaplanowano na następne okresy sprawozdawcze, zostały już w części podjęte ze względu na istotność dla społeczności Miasta i korzystny wpływ na realizację założonych celów rewitalizacji. Ponadto czas realizacji GPR przewidziany na lata 2017-2027 daje możliwość wykonania zamierzonych celów we wskazanym okresie.

Prowadzony monitoring wykazał, że realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji jest zgodna z ramowym harmonogramem określonym w programie, a w okresie sprawozdawczym nie wpłynął wniosek o jego zmianę.

Wobec powyższego nie wskazuje się konieczności aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Luboń. W przypadku stwierdzenia takiej potrzeby Burmistrz Miasta Luboń wystąpi do Rady Miasta z wnioskiem o jego zmianę.